

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно - прикладного
мистецтва
Кафедра архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Законодавство, архітектурно-проектна справа та інтелектуальна
власність

Обов'язкова

Освітньо - наукова програма Архітектура та містобудування

Спеціальність G17 «Архітектура та містобудування»

Галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Законодавство, архітектурно-проектна справа та інтелектуальна власність» складена відповідно до освітньо-наукової програми Архітектура та містобудування, затверджена Вченою радою ЧНУ, протокол №5 від «28» квітня 2025 р.

Розробники:

Ватаманюк Наталія Юріївна асистентка, докторка філософії з архітектури та містобудування.

Гомонович Сергій Степанович, асистент кафедри архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Викладачі:

Ватаманюк Наталія Юріївна асистентка, докторка філософії з архітектури та містобудування.

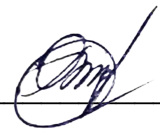
Гомонович Сергій Степанович, асистент кафедри архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО.

Погоджено з гарантом ОНП **Коротун І.В.**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №4 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Коротун І.В.**

Погоджено методичною радою факультету АБДПМ
Протокол № 2 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету АБДПМ **Галунка О.Д.**

Мета навчальної дисципліни: метою вивчення курсу навчальної дисципліни «Законодавство архітектурно-проектна справа та інтелектуальна власність, менеджмент будівництва» є оволодіння знаннями законодавства України необхідними для регулювання на рівні міського поселення процесів містобудування та архітектури, будівництва, реконструкції та реставрації об'єктів, створення комфортного міського середовища, збереження культурної спадщини, вирішення питань охорони навколишнього природного середовища, благоустрою та озелененню міських територій, проектування об'єктів містобудування.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити – опанування знань з дисципліни «Законодавство, архітектурно-проектна справа та інтелектуальна власність» - знання, навички, уміння стали базою для вивчення даної освітньої компоненти, яка в подальшому стане підґрунтям для вивчення наступних дисциплін: «Актуальні питання організації охорони та збереження матеріальної культурної спадщини на міжнародному рівні», «Основи наукових досліджень та організація науки».

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проектування, організовувати процес проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проектування.

СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

Програмні результати навчання

РН08. Організовувати роботу над комплексними архітектурно-містобудівними проектами, співпрацю з замовниками та громадськістю при розробці, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проектів; зрозуміло доносити власні висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів.

РН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проектів у сфері архітектури та містобудування.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1(М)	3.0	90	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		лек	сем.	лабор.	індив.	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Законодавчі та нормативно-правові акти а галузі архітектури та містобудування. Державні будівельні норми. Архітектурно-проектна справа.						
Тема 1. Загальний огляд чинних в Україні законодавчих та нормативно-правових актів в галузі архітектури, містобудування та земельних відносин.	8	2	2			4
Тема 2. Інтелектуальна власність в Україні. Основи та особливості застосування на практиці.	6	1	1			4
Тема 3. Закони України, що регулюють діяльність у сфері містобудування та архітектури. Практика застосування.	8	1	1			6
Тема 4. Законодавчі та регулюючі акти, що приймаються органами місцевого самоврядування в галузі архітектури, містобудування та збереження культурної спадщини.	6	1	1			4
Тема 5. Містобудівний кадастр. Розробка кадастрових схем в Україні та за кордоном.	2					2
Тема 6. Актуальні проблеми збереження історико-культурних та архітектурних пам'яток в Україні. Аналітика нормативно-правових актів з охорони культурної спадщини.	6	1	1			4
Тема 7. Державні будівельні норми України – практика застосування при						

виготовленні проектної документації та реалізації проектів містобудування.	8	1	1			6
Тема 8. Архітектурно-проектна справа в Україні. Сучасні тенденції, проблеми та перспективи.	6	1	1			4
Разом за ЗМ 1	50	8	8			34
Змістовний модуль 2. Система законодавчих та нормативно-правових. Законодавство в галузі збереження культурної спадщини.						
Тема 9. Система законодавчих та нормативно-правових документів.	5	1	1			4
Тема 10. Міжнародне співробітництво у сфері законодавства та нормативно-правових норм і правил.	5	1				4
Тема 11. Законодавча та дослідна документація, наукові дослідження в галузі архітектури та містобудування.	4	1				3
Тема 12. Законодавство в галузі охорони та збереження культурної спадщини в Україні.	4	1	1			3
Тема 13. Охороні і захист об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Законодавчі норми і правила.	4	1	1			2
Тема 14. Законодавство в галузі охорони навколишнього природного середовища.	3	1				2
Разом за ЗМ 2	25	6	3			18
Змістовний модуль 3. Практика застосування законодавства в галузі архітектури та будівництва. Поняття дозвільних процедур в будівництві. Менеджмент будівництва.						
Тема 15. Практика застосування законодавства в галузі архітектури та містобудування.	3		1			2
Тема 16. Правові аспекти використання законодавства в судовій практиці.	2					2
Тема 17. Захист авторських прав та інтелектуальної власності.	2	1	1			
Тема 18. Поняття дозвільних процедур в будівництві. Порядок отримання дозвільної документації на будівництво.	2					2
Тема 19. Менеджмент в будівництві.	2	1	1			
Тема 20. Відповідальність за правопорушення у сфері архітектури, будівництва та збереження культурної спадщини.	2					2
Разом за ЗМ 3	5	2	3			8
Усього годин	90	16	14			60

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальний огляд чинних в Україні нормативно-правових актів. Міжнародне співробітництво у сфері законодавства та нормативно-правових норм і правил. Презентації.	2
2	Адміністративно-правові відносини у галузі архітектурного проектування, будівництва та збереження культурної спадщини. Презентації, дискусії, обговорення.	2
3	Система дозвільних процедур. Ознайомлення з роботою ЦНАП у м. Чернівці.	1
4	Актуальні нормативно-правові документи що приймаються органами місцевого самоврядування в галузі містобудування та архітектури. Ознайомлення з повноваженнями департаменту урбаністики та містобудування.	1
5	Державні будівельні норми України – як законодавча складова проектної документації на будівництво об'єктів архітектури. Презентації, обговорення.	1
6	Проектна справа. Організаційні, правові, юридичні аспекти, проблеми виготовлення проектної документації на будівництво об'єктів. Диспут, круглий стіл.	2
7	Захист особистих немайнових прав. Інтелектуальна власність. Презентації.	
8	Менеджмент в архітектурі та будівництві. Презентації.	1
9	Відповідальність за правопорушення у сфері архітектури, містобудування, будівництва та збереження культурної спадщини.	2
10	Законодавчі акти органів місцевого самоврядування в галузі містобудування та архітектури.	2
	Разом	14

Самостійна навчальна робота студента.

Самостійна робота (Ср) складається з роботи над підручниками та іншими засобами інформації по тематичним питанням, підготовка презентацій, питань для дискусій, виступів та виконання науково-дослідної роботи, яка супроводжується консультаціями викладача.

Самостійна робота студентів (магістрів) полягає у накопиченні знань в галузі законодавства, нормативно-правових документів, сучасних методів і засобів проектування, а також у виборі напрямку вирішення проблем містобудування, урбаністики сучасного міста. Цей вибір є тематикою теоретичної частини дипломного проекту (майбутньої магістерської роботи) в узгодженні з керівником. Пошук, набування та опрацювання наукової інформації. Робота з науковою літературою.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система законодавства України. Порядок прийняття законів України <i>Вид роботи:</i>	4
2	Суб'єкти та об'єкти в архітектурній діяльності.	4
3	Поняття законодавчої ініціативи.	2
4	Право інтелектуальної власності.	2
5	Охорона об'єктів культурної спадщини в Україні.	6
6	Правова підтримка суб'єктів архітектурної діяльності.	4
7	Експертиза містобудівної проектної документації та об'єктів архітектури.	2
8	Правова система архітектурної діяльності в Україні	4
9	Компетенція органів виконавчої влади в галузі архітектури, містобудування та охорони культурної спадщини.	4
10	Особливості містобудівної та архітектурної діяльності в Україні.	4
11	Державні будівельні норми – класифікація та специфіка застосування.	4
12	Види та форми договорів у сфері містобудування та архітектури, державна реєстрація договорів	4
13	Ліцензія на виконання проектної документації.	2
14	Охорона об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	4
15	Захист права та інтересів громадян при будівництві об'єктів.	4
16	Відповідальність за правопорушення в сфері архітектури та будівництва.	6
	Разом	60

Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в процесі поточного та підсумкового контролю.

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

Не передбачено навчальним планом

В якості ІНДЗ студентом пропонується підготувати презентаційну доповідь на тему, що відповідає лекційному або практичному заняттю. Може бути додатковим джерелом балів для студентів які навчаються за індивідуальним графіком.

Ціна виконаного індивідуального завдання складає 10 балів, якщо презентаційна робота виконана на високому технічному рівні із застосуванням мультимедійних та інтерактивних матеріалів.

Неформальна освіта студента.

Неформальна освіта студента полягає у його активній участі у професійних архітектурних конкурсах, наукових конференціях, вебінарах, ворк-шопах, лекціях відомих архітекторів, що проводяться в рамках університету чи кафедри.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни – зазначаються види, методи контролю, які використовуються а процесі вивчення навчальної дисципліни (контрольні роботи; тести; реферати; есе інші види індивідуальних і групових завдань).

Форми контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Поточний і модульний контроль навчальної роботи студентів передбачає рейтингове оцінювання знань, умінь і навичок студентів за окремими змістовними модулями та їх елементами.

Оцінювання знань студентів відбувається на практичних заняттях, контрольних роботах, модульних контрольних роботах, заліку.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю.

Навчальні досягнення студентів оцінюються відповідно до повноти і чіткості відповідей на кожному етапі контролю.

Відповіді на усне опитування оцінюються до 5-ти балів.

Відповіді до практичних робіт оцінюються від 5-ти до 8-ми балів.

За проходженням опитування у формі тестів максимальна кількість балів за один модуль – 10 балів.

За додаткове ІНДЗ студент має можливість отримати 10 балів. В рамках одного модульного контролю допускається виконання одного ІНДЗ на студента.

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі.

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС.

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів навчання навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль-контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно

Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи навчання.

У процесі викладання дисципліни застосовуються такі методи навчання: Лекційно-пояснювальний метод із використанням мультимедійних засобів та нормативно-правових інформаційних систем; Проблемно-орієнтоване навчання (problem-based learning) з аналізом професійно значущих правових ситуацій; Практико-орієнтоване навчання на основі виконання прикладних завдань у сфері архітектурно-проектної діяльності; Кейс-метод (case study) для розгляду реальних і модельованих правових та проектних кейсів; Ситуаційне моделювання (simulation-based learning) професійних і правових сценаріїв; Аналітичний метод з опрацюванням нормативно-правових актів та судової практики; Самостійна робота з керуванням супроводом (guided independent learning); Дискусійні методи з елементами експертного обговорення; Цифрово-орієнтоване навчання з використанням електронних правових баз та спеціалізованих програмних ресурсів.

Методи контролю

У межах освітнього компонента застосовуються такі методи контролю результатів навчання: поточний усний та письмовий контроль рівня засвоєння теоретичного матеріалу; тестовий контроль із використанням електронних та аудиторних форм оцінювання; оцінювання виконання практико-орієнтованих завдань; модульний контроль (рубіжне оцінювання); оцінювання індивідуальних завдань (аналітичні огляди, правові висновки, підготовка фрагментів проектної документації з правовим супроводом); ситуаційно-кейсовий контроль із аналізом змодельованих професійних і правових ситуацій; підсумковий контроль у формі заліку.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

«Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Рекомендована література.

Основна

1. Конституція України (Електронний ресурс). Офіційний портал Верховної ради України. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA%94%D0%B2%D1%80>.
2. Волченко А. Конституція України. // Політична енциклопедія / редкол.: Ю.Левенець (голова), Ю.Шаповал (заст. голови) та ін. – Київ Парламенське видавництво, 2011. – 354 с.
3. Бобровник С.В. та ін. Основи держави і права. – Київ : «АН України», Інститут держави і права ім. В.М.Корецького, 1993 – 334с.
4. Закони України: «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про генеральну схему планування територій України», «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду», «Про збереження архітектурної спадщини».
5. Адміністративно територіальний устрій України. Проблемні Питання та можливі шляхи їх вирішення. С.О.Сивоконь, В.А.Яцюк, А.П.Заєць та ін. К.2003 – 322 с.
6. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень Проблеми теорії, методології, практики – К. вид-во УАДУ 2000 – 328 с.
7. Вакуленко В.М., Мамонтова В.В. Шаров Ю.П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях. Навч. пос. Ужгород Патент 2004 – 198 с.
8. Дегтяренко Ю.Ф. Стратегія розвитку міста: територіально - планувальний аспект. Управління сучасним містом. 2001
9. Драпак Г., Скиба М. Основи інтелектуальної власності: Навчальний посібник. – Хмельницький: ТУП, 2003. – 135 с.
10. Петришин Г.П. Містобудівне проєктування. Частина І. Місто, як об'єкт проєктування. : підручник / С.В.Ганець, А.В.Гоблик, Ю.В.Ідак та ін. за ред. Г.П.петришин, Б.С.Посацького, Ю.В.Ідак. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021 – 312 с.
11. Семків В.О., Шандра Р.С. СЗ0 Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В.О.Семків, Р.С.Шандра. – Львів; Галицький друкар, 2015. – 280 с.
12. Коссака В.М., Якубівський І.Є. Право інтелектуальної власності; Підручник / В.М.Коссака, І.Є.Якубівський . – К. ; Істина, 2007. – 208 с.
13. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права / С.В.Бондаренко. – К. ; Ін-т. власн. і права, 2008. – 288 с.
14. Слободенюк К.Є. Історичний аспект становлення охорони інтелектуальної власності / К.Є.Слободенюк// Наше право. - №4; ч.І. – 2010. – С. 38-43.

Додаткова

1. Андрущук Г. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності: стан і тенденції: [Етапи становлення системи охорони інтелектуальної власності в Україні] / Г. Андрущук // Адвокат. – 2003. – № 2. – С. 20–22.

2. Жухевич О. Про практику вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав на торговельні марки / О. Жухевич // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 7. – с. 28–32.
3. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність ; навчальний посібник _ О.О. Ястремська. – Харків ; Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.

Покликання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне електронне забезпечення:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/> (Інтелектуальна власність)